

Uusi osatäitjaid vanades lavastustes

Üks erutavamaid ja huvitavamaid sündmusi teatri elus on esietendus. Kuid peaaegu samasuguse elevustundega läheb teatrisõber «vanale» etendusele, kui sellesse on lülitatud mõni uus osatäitja. Sest iga uus esineja toob etendusse kaasa midagi niisugust, mida ei suuda anda keegi teine — oma arusaamise osast, oma väljendusvahendid, oma näitlejasarmi.

Tänavuse hooaja alguses hakkas «Rummu Jüris» nimiosa täitma Georg Ots. Ja võib täie õigusega väita, et Rummu Jüri kuulub kahtlemata tema parimate osade nimistusse. Põhjused selleks on väga ilmsed.

G. Ots loob õige, veenva ja meeldejääva kuju, ta näitab oma kangelast selges ja põhjendatud arengus. Etenduse alguses on ta lihtne aus poiss, kellel on laiem silmaring kui enamikul teda ümbritsevaist inimestest ja kelle protestivaimu «mõisahirm» pole suutnud maha suruda. Etenduse lõpuks on ta tublisti kasvanud, on muutunud mehisemaks ja tasakaalukamaks, tunneb vastutust oma kaaslaste eest.

G. Otsa mänguviisi loomulikkusest on tema kolleegidel operetitrupist mõndagi õppida. Ots ei «mängi», vaid elab laval, «ta ei anna teksti», vaid räägib lihtsalt ja loomulikult. Kunagi ei ole ta laval tühjalt, vaid elab oma osas kogu aeg intensiivset sisemist elu. Selle kohta üks väike näide. IV pilt, Elts läheb Jüri juurest jaanitulele, et vaadata «kas õhk mõisahaisust puhas». Enne minemist haarab ta tundepuhangus Jüri ümbert kinni ja jookseb siis ära. Ots-Jüri on esimesel hetkel üllatunud, siis südamest rõõmus, kuid jääb lõpuks nukralt mõttesse. Siit kasvab väga orgaaniliselt välja Jüri laul maanteede hulgu- sest, kellel «õnne ei tohi olla». Kõik see toimub võib-olla ainult mõnekümne sekundi jooksul, kuid just siin saab Jüri ise (ja temaga koos ka vaatajad) aru, kui tugevasti ta Eltsu armastab.

Mänguline detail G. Otsa käes on tugev väljenduslik vahend, sest ta on osanud otsida ja luua just kõige vajalikumaid pisihooni. Samast pildist võiks aga tuua otse vastupidise näite, nimelt Tilde ja Värvi koomilise dueti. A. Arak ja V. Luts on neis osades üldiselt kasvanud — kujud on muutunud selgepiiriliseks ja konkreetseks. Kuid nende duetis on ilmselt hakanud vohama detailide liigliha, siia on tekkinud nii palju igasugust mängulist kribu-krabu, et selle varju jääb oluline ning peamine — kaks tühist inimest püüavad teineteise (mitte vaatajate!) ees uhkeldada ja silma paista.

Teine uus osatäitja «Rummu Jüris» — M. Kodanipork mõisaprouana — ei suutnud midagi eriliselt uut ja värsket anda. See kinnitab veel kord, et autorid oleksid pidanud esialgse variandi kärpimisel seda kuju siiski teravamini välja joonistama — praegu ei ole tal ei kindlakujulist karakterit ega konkreetset dramaturgilist ülesannet.

*

Vidrik Kivilo